

Witte Elektrische Wind

Tejo Moerings

Adriaan Machiel Moerings tijdens de mobilisatie WO I

Disclaimer...

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fo-to-kopieën, opnamen of enig andere manier, zonder vooraf-gaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

© 2020 Publish@rt

Een myriade van uiteenlopende compendia... oftewel een inleiding van Bloed aan de Muur©ThM

In deel 2, komt de mens achter de kunstenaar aan het woord, hou vol, of blader door. Toch mist u dan veel, geachte lezer, van de inhoud die een zwarte doos prijs kan geven.

Een kunstenaar abstracte schilder, beeldhouwer of gewoon iemand die aan het verwachtingspatroon van de doorsnee niet-kunstenaar beantwoord:

Een kunstenaar praat raar,
Een kunstenaar is arm dus loopt er flodderig bij,
Een kunstenaar verkoopt lucht,
Wat de kunstenaar kan, kan m'n nichtje van vijf ook,
Een kunstenaar die niet arm is wordt gesubsidieerd,
Een kunstenaar spoort niet,
Kunstenaars dragen niets bij aan het Bruto Nationaal Product,
Integendeel, een kunstenaar houdt zijn handen op,
Kunstenaars zijn links,
Kunstenaars zijn maanziek,
Kunstenaars...

Hoe het wel zit:

Kunstenaars zijn ondernemers, kunstenaars moeten kennis hebben van alles dat een onderneming draaiende houdt, want kunstenaars zijn vooral zelfstandigen met of zonder personeel.

Van kunstenaars wordt verwacht dat ze over hun werk kunnen vertellen en dat van anderen. Kunstenaars moeten materialenkennis hebben, kunstenaars moeten precies weten waarmee ze bezig zijn. Kunstenaars moeten

hun praktijk bewust inrichten, want de tijd dat kunstenaars gesubsidieerd werden ligt nu alweer dertig jaar achter ons. O ja, er bestond tot voor kort nog een aparte bijstandsregeling. Maar een kunstenaar kon niet werken met een inkomen van 850 euro netto per maand. Daarvoor mocht hij nog eens 25% bijverdienen, dat is 212 euro! Onmogelijk...

Wat doet een kunstenaar? Een kunstenaar maakt beelden. Plat of 3 dimensionaal, kunstenaars onderzoeken, hij heeft zijn kunsthistorische zaakjes op orde. Waarom maakt een kunstenaar beelden die hoogstens als decoratie dienen? Die kunstenaars heb je, ze kopiëren en plakken inderdaad. Maar een kunstenaar die zichzelf serieus neemt, innoveert, doet onderzoek naar nieuwe uitingsmiddelen, of probeert een beeldtaal te ontwikkelen die 'n totaal andere invalshoek genereert. Kunstenaars denken vaak mee met architecten en ontwerpers over nieuwe vormen en oplossingen, kunstenaars worden ingezet om creatieve oplossingen te vinden binnen Zorg en Welzijn, buurtcohesie, sociale activering. Een ondernemende kunstenaar moet in staat zijn om zijn visie op andere partijen over te brengen op een manier die tot samenwerking uitnodigt. Kunstenaars zijn internationaal georiënteerd, ze reizen veel en vaak. Dat moet ook wel, want Nederland is een relatief beperkte markt voor kunstenaars en hun producten. De kunstwereld is niet gericht op Nederland, die neemt een onbelangrijke plaats in.

In de vorige eeuw, maakten Nederlandse kunstenaars deel uit van de internationale kunstwereld. Schilders als Karel Appel, Jan Cremer, Rob Scholte, Constant en in mindere mate Armando, Peter Struijken en Corneille waren wereldberoemd. Ik vergeet er geheid nog een paar, maar dit is geen palmares voor hippe kunstenaars. De hedendaagse kunstenaar in de wereldranglijst is met een

lampje te zoeken. Ja je hebt Joep van Lieshout, Marlene Dumas en nog een paar obscure namen, maar verder geen kunstenaars van belang. Dat komt door de afbraak van de Kunst sinds het no nonsens beleid van Lubbers cum suis. Helaas is het Nederlandse Volk grotendeels tegen Kunst met een grote K.

Kortom, kunstenaars hebben een belangrijke rol in de samenleving.

Ze maken de wereld een beetje veel mooier. Ze hebben visie, ze kunnen zich een beeld vormen, ze zijn hoogopgeleid, talentvol en vaak multi begaafd.

Echter in veel gevallen, in alle standen, heerst het onbegrip. De directeur van de scheepswerf die doeken te zien krijgt zonder zee of scheepjes dobberend op een waternvlakte, kan net zo goed roepen dat: Dit geen kunst is!

Terwijl een voddenraper uit de Haagse Schilderswijk, weldegelijk het verschil kon zien tussen kunst en kitsch. Maar over het algemeen is... De kunstenaar een idioot.

In het kunstlijke walhalla waren kunstenaars rond die de kwast en het palet uitgevonden hebben in een verloren minuut ergens achter de wandkleden van het Museum van Oudheden... Zij gaven de kunst gereedschappen die klaar lagen op de planken - gereed... schappen... - om te worden gebruikt in het ziedende proces dat kunstmachen is!!!

"Warum machen Sie das himmel blau?"

De blauwe hemel
Trok wit weg
Bij het aangezicht
Van drie hemellichamen
Die tevoren al
Hadden laten weten
Zich te zullen
Vertonen

Als spetterende sterren
Of zwarte gaten in
Rooie ketelpakken

De verrassing was dan groot
Toen het ene hemellichaam
Spiernaakt, maar met een
Minuscuul zwart schaamlapje voor
Z'n toekelodorus
Tevoorschijn kroop
Vanonder een platte steen

Hemellichaam de ander
Kon zijn lachen niet
Houden en wees
Schaterend naar het
Minuscule schaamlapje
En toen naar zijn eigen fiere geslacht
Dat hoog boven alles uittorende
Hemellichaam de derde
Is nooit meer gezien
Onder de blauwe hemel
Hij verkoos het melkwitte
Niets
Boven
Alles...

Goed en wel... maar nu weet ik nog niet waarom je de
hemel blauw maakt en niet zeegroen met een gouden
randje... of turquoise in spikkeltjes. Wat te denken van
een kleurloze substantie zodat eenieder zijn of haar eigen
kleur kan bedenken?? Dan sta ik wel even stil bij die
boom daar... Weet je zeker dat het een boom is en niet in
een rotspartij veranderde zeekoe die is gestraft vanwege
zijn voortdurende gasaanvallen in het Neptunusgebergte?
Door wie? Wie denk je??!!

Poseidon de 'Aardschudder' leefde in de zeeën rond
Peloponnesos in het bijzijn van schaapachtige herderin-
netjes en een dik zeekalf dat werd geëerd als de Gouden
Oeros van de Mycenen... O ja joh... Ja!

Een goeiemiddag verder...

Kunst is ziedende grausamkeit...

Wat beoogd hedendaagse of moderne kunst te bereiken bij de argeloze beschouwer die met een onbevangen blik langs afbeeldingen schrijdt met een air of deze alles al gezien heeft in dit ondermaanse... de toonzalen van een elitair bewind. Dan opeens tegen een schilderij aan loopt dat hem voorzichtig laat nadenken over de stormen die in Borneo plachten te woeden rond afgeplette boomtoppen en neergehaalde Dajakkers die het in hun broek deden van angst. Deze moderne afgoderij, dit contemporaine gedoe rond afbeeldingen die geen afbeeldingen zijn maar plaatjes voor de vaak, heeft alles weg van onderhuidse bewondering alsof Mae West uit de dood was opgestaan om te vragen naar de bekende weg: Is dat een pistool in je broekzak of ben je gewoon blij om mij te zien?

Het staat buiten kijf dat pistolen niet in broekzakken thuishoren, die steek je tussen je broeksband, of netjes in een holster onder de oksel. Het is mij dan ook een raadsel waarom Mae dacht dat de bobbel in de broekzak van W.C. Fields een vleesgeworden Colt Peacemaker was. Trouwens een revolver en geen pistool, maar dat is wetenschap die niet helemaal hoeft door te dringen bij soft-porno actrices.

Moderne kunst schijnt 100 jaar te zijn geworden. 100 jaar van onbegrip, walging en stuitende wanorde. Dat kan me zussie ook!! Is dat kunst?? Waar wordt het van betaald?? UIT MIJN ZAK!!!! !@#\$%^&*()_+,,,... Oude man, oude kunst die zich telkens weet te vernieuwen als een slang die zijn vel afstroopt om de zoveel tijd.

Om de zoveel jaar, trouwens, wordt beeldende kunst ten grave gedragen. Kunst is dood!! Kunst heeft de nieuwe tijd niet overleefd... Of er wordt een schilderij besproken dat zojuist een belangrijke prijs heeft gewonnen, voor tientallen miljoenen is verkocht, of verbrand door een Roemeens moedertje dat zojuist klaargekomen het ineens koud had en wist dat haar zoon uit Nederland een paar doekjes had meegebracht waarvan hij zei dat die de kachel weer zou laten branden... Leve de kunst, dood aan de kunst!!!

Begrijpt u het nog??? Ik niet meer.....

De kunst van het idee is als de kunst van het onderbewustzijn. De kunst van denkbeelden en de kunst van het omzetten van denkbeelden in realistische uitvoering is als de kunst van het visualiseren van denkbeelden een kunst die maar weinigen verstaan. De constanten die je daar voor nodig hebt, moeten de brug van de hersenhelften passeren, de corpus callosum. Bij velen is die brug danig verkalkt en dus niet begaanbaar. Te weinig heen en weer- verkeer. Zo'n brug hoort soepel te zijn en veelgebruikt...

Terug naar de kunst van concept tot volume en alles daartussenin. Eerst was daar het idee, de flinter van een doorbraak, de scherf die licht ving, het licht van de inval, de hypothese en de aanname. Daarna komt het echte werk, de flinter toepassen op sjablonen die in een leven zijn opgestapeld in de krochten van de herinneringen. Betere is dat de flinter zelf sjabloon wordt en een heel nieuwe opvatting verkondigt van het idee als idee dat nog geen vader der herkenning heeft, laat staan een moeder als conceptiepartner.

De paringsdans van het idee

Het idee zet zich in, brengt theses in stelling, geeft het sein veilig voor een aanstormend synaptogeen akkoord. Ergens in de nabijheid van het controlecentrum, probeert een wachter nog een wissel om te gooien, maar te laat. Het idee heeft zich door de axonen geworsteld en maakt aanstalten om door te stoten naar het limbische systeem.

Daarbij geholpen door paren oligodendrocyten, die de neuronale netwerken structuur geven.

Eenmaal doorgedrongen heeft het idee vrij spel, en nestelt zich in de frontale kwab en vooral zo dicht mogelijk onder de pariëtale schors. Juist in dat gebied begint het idee gestalte te krijgen en probeert subtiel doch expliciet het brein in z'n geheel te prikkelen met suggestieve bewegingen van het onderlichaam. Dat is de paringsdans van het idee in optima forma. Een goed idee opent alle ventrikels en laat de bloedbanen zwellen om steeds meer verleiding toe te laten tot het rationele gedeelte dat angstvallig probeert ideeën te onderdrukken.

De daad... een draad...

Als het idee alle aandacht heeft, gaat het over tot het prikkelen van de actiepotentialen, veroorzaakt zweterigheid, warmte op bepaalde gebieden en stuwt het bloed tot ongekende hoogten. Eenmaal in staat van oprichting, penetreert het idee zich in de thalamus, stoot krachtig door naar het olfactorisch systeem. Dan is er geen houden meer aan. Het zaad spuit langs de randen van het cerebellum rechtstreeks in de neocortex en daarmee via allerlei motorische systemen naar de spraak, de tastzin en wordt uiteindelijk als concept geboren.

Weliswaar gaan er een paar nachtjes overheen, zijn de meeste ideeën gestolen van helderder geesten en wordt de masse van ideeën gestopt door het niet functioneren van de corpus callosum die zoals gezegd bij weinig mensen nog een soepele structuur heeft. Maar we hebben internet

nog en sites die in een mum van tijd de grootste invallen tonen, zodat de doorsnee pseudo professor zich Einstein kan wanen, of Leonardo da Vinci, tegenwoordig het voorbeeld van ideeënmaker.

Het zij zo...

Het woord kitsch verwijst naar de houding van degene die tot elke prijs zoveel mogelijk mensen wil behagen. Om te behagen dien je je te conformeren aan wat iedereen wenst te horen, in dienst te staan van de pasklare ideeën in de taal van de schoonheid en de emotie. Hij beweegt ons tot tranen van zelfvertedering over de banaliteiten die wij denken en voelen... Op grond van de dwingende noodzaak te behagen en zo de aandacht van het grootst mogelijke publiek te trekken, is de esthetiek van de massamedia onvermijdelijk die van de kitsch en naarmate de massamedia ons gehele leven meer omsluiten en infiltreren, wordt de kitsch onze dagelijkse esthetiek en moraal. Also sprach Milan Kundera...

Kunst behaagt niet, kunst valt aan, pakt je bij de lurven, laat je kotsen tot je scheel ziet. Kunst gaat over gevilde katten, volgesmeerde muren, blote wijven die ondergezeken worden door tien kunststudenten met een borrel teveel op. Kunst is geen kitsch, kunst is geen menselijk behagen, kunst is lust en ongemak... Kunst maakt de mensheid tot slaaf van eigen begeerten, spiegelt de lelijkheid van het mensdom, gooit de ruiten in van het Vaticaan, kunst werpt stenen naar regeerders, bestuurders, kleptocraten, oliemagnaten, boerenhufters en klootzakken met een speldje vol eigenwaan. Kunst klooit helemaal niet zo maar aan, kunst is een bedacht stelsel dat ondermijnt, bombardeert en de mensheid over de klif jaagt. Kunst is een doek volgesmeerd met cement, uitwerpselen, braaksel, herseninhoud en darmweefsel. Kunst is een doek dat bloedt als een rund, dat de ingewanden van een

volkomen uiteengerafelde samenleving laat zien, volgescheten muilwerken vertoond, gasten die hun piemel niet meer zien van de vettigheid of een enorme knevel om hun onbenullige stompzinnigheid te verbergen. Kunst! vriend, is Kunst dat ontvriend, vijanden maakt en vetes veroorzaakt. Kunst is oorlog! Kunst is strijd! Kunst is de dood en de het sterven en de hele mikmak!

Kunst is niet lieflijk, om de donder niet! Kunst geeft je redenen om je nooit meer te laten confronteren met je eigen ongeluk, je af te zetten tegen het establishment, godvergeten boerenhufter die je bent! Bij kunst hoef je niet na te denken, dat doet Kunst wel voor jou gemene muil! Race naar je ongeluk! Bezoek een museum!

Hoe zit het met de abstractie... hmmm... Volgens de huidige opvatting is alles abstract dat geen zichtbare of explicationele structuur heeft. Derhalve niet herkend wordt als bekend. In de materialistische zin van het woord; abstractie is een absoluut niemandsland. Andere opvattingen gaan over de zuivere zin van het Latijnse woord *abstrahere*, weglaten. De kunst van het weglaten heet dan *abstraheren*, maar komt hoogstens zijdelings in de buurt van abstractie. Abstractie laat namelijk alles aan de verbeelding over, het is de structuur van onbegrijpelijke dingen. Onbegrip voor vegen, vlekken of puur monstrueuze bagatellen in fractionaliteit. Abstracte schilderijen worden gezien door de ogen van de boer die tot zijn schrik ontdekt dat er zich een zigeunerfamilie op zijn spruitenveld heeft genesteld. Abstractie in muziek en dichtkunst heeft zo ongeveer dezelfde uitwerking. Toch ontkomt ook de abstractie niet aan de wetten van de schilderkunst, de musicologie en de letteren. Tekenend is de uitspraak van Miles Davis, die in een interview de nogal impliciete interviewer op zijn plaats zette door te verkondigen dat een musicus eerst de noten moest leren voor hij maar wat voor zich uit kon toeteren.

Of zoals Kandinski het formuleerde in zijn Rückblicke uit 1913: "De compositie van vormen, onafhankelijk van de vraag of ze figuratief of abstract zijn of ertussen liggen, moet altijd volgens dezelfde maatstaf en hetzelfde principe verlopen: namelijk het principe van de innerlijke noodzakelijkheid." Niet lang daarna trapte hij samen met Malevitsj Chagall uit zijn functie als Commissaris van kunst, de abstractie lijfelijk gemaakt.

Volgens Kandinski ontstaat de innerlijke noodzakelijkheid vanuit drie elementen (mystieke N): de persoonlijkheid van de kunstenaar, de stijl van zijn tijd en het puur en eeuwige artistieke dat als hoofdelement van de kunst geen tijd en ruimte kent.

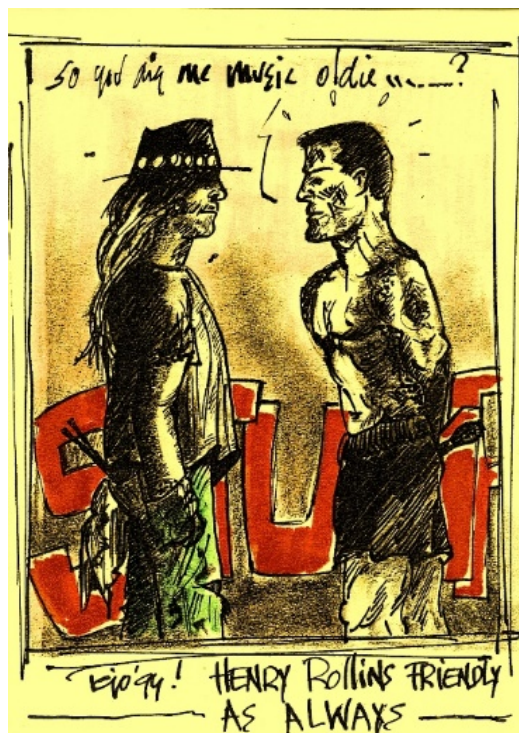
Het maken van een abstract schilderij verloopt niet willekeurig maar is gebonden aan wetmatigheden. De regels zijn geen bepalingen van de kunstenaar zelf, niet in het minst, maar komen voort uit de schilderkunstige elementen zelf en hun immanente energieën, dit als aanvulling op de uitspraken van Kandinski. Een immanente energie is te omschrijven als de intrinsieke consistentie van de kunstenaar, consequent en stijgt hoog uit boven het rationeel begrijpelijke. Begrijpt u het nog? Abstracties zijn gearticuleerde vormen; die van het symbolisme, die van de intuïtie en die van de bewuste constructie. Deze drie-eenheid maakt de abstractie niet begrijpelijker, maar geeft aan dat elk abstract schilderij te duiden is aan de hand van deze drie hoofdkenmerken. Evenzo geldt dat voor de Atonale muziek van Arnold Schönberg als de Minimal music van Edgar Varese et al. Het is geen verknipt gedachtegoed, het is een betrokkenheid die dieper gaat dan zomaar een stijl. Dat maakt kunst authentiek en geen willekeurige samenkomst van de atomen die roerloos door de onbeperkte ruimte razen en af en toe als reldoze biljartballen tegen elkaar aan knallen.

Tot slot hierbij een uitspraak van George Braque, Kubist, toonaangevend kunstenaar, een van de grondleggers van het Kubisme... "Een en dezelfde schilder kan tegelijkertijd classistische naakten, portretten en taferelen maken als kubistische of constructivistische werken." En zo is dat.

KRITIEK en nu wordt het echt idiosyncratische artistieke beeldtaal, oftewel de taal van de kunstenaar.

De analytiek van de kunst, de grondstructuur van de kunst, de kentheoretische samenhang van de moderne kunst in publicaties en artikelen breng ik onder in de kritische categorie van de kunstenaar die zonder tekst en uitleg geen kant op kan. De abstracte schilder, de vormgever met prikkeldraad, lasnaad en snijlijnen, alles wat met methodiek te maken heeft en weinig met de verbeelding van de werkelijkheid die in uitsluitende zin toch al geen werkelijkheid is maar een innerlijke beweging die pulserend door de aderen vloeit als zijnde een innerlijke noodzaak tot creëren, kortom de artificiële beroepsdeformist die het belang van het vertellen van verhalen inziet.

In de kunst wordt het al snel een anomalie genoemd als een kunstenaar taal nodig heeft om zijn werk te duiden. Verf, structuur, ondergrond en voorstelling zouden die moeite moeten doen, het gesämmte is de drager van het verhaal. Een titel wil al veel helpen, maar verder ook niet...

In de jaren negentig van de vorige eeuw gaf ik vorm aan concert en poppodia. Licht, decor en, ja sfeer. Dan kom je soms een icoon tegen, in dit geval Henry Rollins, een poëet die ging zingen, een toentertijd rijzende ster in de literatuur, maar vroegtijdig gedooft. Niet vreemd als je wordt voorgesteld aan de vormgever van het podium waar je jouw performance moet doen en nogal, laten we zeggen, arrogant je best aan het doen bent om die vormgever kwaad te krijgen. Rollins verstond de kunst om zijn eigen ruiten in te gooien, hoe hij verder zijn pad is gegaan ligt in de ondergrondse verborgen.